

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,12 za milijmeter stolpec

Štev. 18.

Krainburg, 18. oktobra 1941.

1. leto

Dosežena je zunanja obrambna črta Moskve

Kalinin in Kaluga v naših rokah - Doslej 560.000 ujetnikov, 888 oklopnih in 4133 topov pri Brjansku in Vjasmu - Odeso so zavzeli Romuni

Iz Führerjevega glavnega stana, 17. oktobra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 16. oktobra naznanilo:

Na vzhodu se že na več mestih vršijo boji za nekako sto kilometrov pred Moskvo potekajočo zunanjo obrambno črto sovjetskega glavnega mesta. Važna mesta Kaluga in Kalinin, 160 kilometrov jugozapadno od Moskve so že nekaj dni v naših rokah.

Kakor je objavljeno že po posebnem poročilu, se dvojna bitka pri Brjansku in Vjasmu bliža njenemu zaključku. V teku včerajšnjega dne so bile tudi v kotlinah severno Brjanska obkoljene sile ob najtežjih krvavih izgubah sovražnika razbite. Čiščenje gozdnega ozemlja južno Brjanska od tam zajetih ostankov poraženih sovražnikovih armad je že v teku.

Masa pri tej ogromni prodorni in obkoljevalni bitki udeleženi nemški sil je že postala prosta za nadaljevanje operacij.

Doslej je bilo privedenih 560.000 ujetnikov, in 888 oklopnih in 4133 topov je bilo javljenih kot uplenjenih ali uničenih.

V boju proti Veliki Britaniji so bojna letala v noči na 16. oktobra bombardirala v vojni važne naprave v ozemlju ob izlivu Humberta in na angleškem jugozahodnem

obrežju. Pri poletih britanskih letal v nemški zaliv in v zasedena ozemlja na Kanalu, je bilo brez lastnih izgub včeraj sestreljenih 20 sovražnikovih letal.

Britanski bombniki so v zadnji noči v zapadni Nemčiji odvrgli nekaj razstrelilnih in zažigalnih bomb, ki so povzročile samo škodo na hišah. Tri britanska letala so bila sestreljena.

Britansko zračno brodogojstvo je v času od 8. do 14. oktobra izgubilo 85 letal. Tekom te dobe je v boju zoper Veliko Britanijo šlo 10 lastnih letal v izgubo.

Romunska četrtina armada je vkorakala v Odeso

Navdušeni sprejem nemško-rumunskih čet po prebivalstvu mesta

Iz Führerjevega glavnega stana, 17. oktobra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 16. oktobra naznanilo:

Po poročilu rumunskega glavnega stana so čete četrtine rumunske armade danes prešle v napad na Odeso in so predrlje skozi zadnje črte odpora. Prebivalstvo je sprejelo nemško-rumunske čete z navdušenjem.

Daleč preko treh milijonov ruskih ujetnikov

Britanski rušilec potopljen po podmornici

Iz Führerjevega glavnega stana, 17. oktobra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 15. oktobra naznanilo:

Kakor že objavljeno po posebnem poročilu, so v prostoru pri Vjasmu obkoljene sile nasprotnika sedaj dokončno uničene. Tudi v kotlu okrog Brjanskega razpad nezvdržno napreduje. Število ujetnikov iz te ogromne dvojne bitke je narastlo preko 500.000 in se stalno dviga.

Skupno število od začetka vojne na vzhodu privedenih sovjetskih ujetnikov je že sedaj višino 3 milij. daleč prekoračilo.

Bojna letala so v noči na 15. oktobra napadla v vojni važne naprave v Moskvi. Na vojaško-gospodarskih napravah je nastalo več požarov.

Pred Gibraltarjem je britanski rušilec bil potopljen po neki podmornici.

Britansko zračno brodogojstvo je v pretekli noči s slabimi silami priletelo nad zapadno in južno Nemčijo. Vsled odvrženih razstrelilnih in zažigalnih bomb je na raznih krajih nastala majhna škoda. 6 britanskih letal je bilo sestreljenih.

Novi uspeh brzih čolnov

Na vzhodu po načrtnih naprej

Iz Führerjevega glavnega stana, 17. oktobra. Vrhovno poveljstvo je dne 14. oktobra naznanilo:

Na vzhodu potekajo peracije, kakor so bile predvidene.

V prostoru Brjansk obkoljene sile nasprotnika so razbite v več skupin. Njih uničenje v težavnem gozdnem svetu stalno napreduje. Že včeraj se je dvignilo število v dvojni bitki pri Brjansku in Vjasmu doslej privedenih ujetnikov na več kakor 350.000. Ta številka še stalno narašča.

Bojna letala so v noči na 14. oktobra z dobrim uspehom bombardirala v vojni važne naprave v Leningradu.

Erzi čolni so v noči na 13. oktobra odrinili proti britanskemu obrežju in napadli sovražnikov konvoj, ki je bil močno zavarovan po rušileh, brzih čolnih in letalih. Vzlic silni obrambi in ponovnih bojov z močnejšimi zavarovalnimi vojnimi silami so brzi čolni potopili šest oboroženih sovražnikovih trgovskih ladij s skupno 18.000 brt. Vrnili so se brez lastnih izgub.

V zadnji noči so bili napadi iz zrak naperjeni zoper več britanskih letališč.

Pri poletu britanskih letal nad zasedenim ozemljem na Kanalu je sovražnik včeraj imel težke izgube. Lovci, obrambna artilerija Flak in mornariška artilerija so

Mimosledov boja neke obkoljevalne bitke prodira pehota naprej. Topovi za naskok jo spremljajo.

(PK. Ausnahme: Kriegsbericht Hähle, HH., Zander Multiplex-K.)

Stalinove zahteve se ne dajo izpolniti

Stockholm, 17. oktobra. »Angleška in Zedinjene države se niso mogle zavezati, da bodo sovjetske zahteve na materialu v polnem obsegu izpolnile.« To odkritje je napravil angleški minister za nabave Lord Beaverbrook v nekem radijskem nagovoru, v katerem je poročal o konferenci v Moskvi. Beaverbrook je nadalje rekel: »Sovjetska unija bo veliko tega dobila, kar je zahtevala, in vse, kar lahko dobavljamo.« Z dramatičnimi besedami apelira lord eBaverbrook na angleške in severno ameriške oboroževalne delavce. V njihovih rokah je, da se lahko izpolnijo Stalinu dane obljube. »Stalin da zaupa Veliki Britaniji in Zedinjenim državam.« Stalinu moramo podpirati, sovjetski uniji se mora omogočiti, da uvede kampanijo v spomladi,« je zaklical Beaverbrook.

Kanadski minister za obrambo Howe je po poročilu, ki je dospelo v London, v nedeljo izjavil, da bo Kanada poskušala pred koncem tega leta dobaviti sovjetski uniji sto bojnih vozov.

Zagreb. Glavni stan ustašev na Hrvaškem pripravlja ustanovitev muzeja. V to svrhu je bil na prebivalstvo izdan poziv, naj pošlje glavnemu stanu vse listine, letake, časopise, brošure in sl., ki se nanašajo na zgodovino pohoda ustašev in ustanovitev hrvaške države.

Berlin. Reichsminister dr. ing. e. h. Ohnesorge in italijanski prometni minister Venturi sta dne 8. oktobra v Bologni podpisala dogovor o vzajemni poštni in brzojavni službi.

Pešci prodirajo preko bojišča.

Po vsej pokrajini kažejo sledovi razločno, kako trd je bil boj.

(PK. Aufnahme: Kriegsbericht Hähle, Sch., Zander Multiplex-K.)

Bog in zlato

Dr. O. S. Krainbrug, 17. oktobra.

Angleške vojne so križarske vojne, svete vojne. Zmiraj že je to bilo tako in tudi danes ni drugače: Britanci sežejo k orožju samo, da branijo kakšno človeštvo sveto idejo. Tako so vsaj Angleži v vseh časih zatrjevali in svet s takimi njihovimi razlagami tako obdelovali, dokler niso bile prevzete v zgodovino. Nikdar se niso vojaki Njegovega Veličanstva v katerem koli delu sveta borili za mošnjo angleških trgovcev, velikih industrijcev in bankirjev, nikdar niso bili storjeni najbolj brutalni ukrepi zoper sleherno izjavo vsakega lastnega mnenja in zoper vsak znak lastne volje, ampak vedno samo zato, da zaostalim narodom v Angliji, Afriki in na drugih važnih mestih zemeljske oble omogočijo, da so deležni kulture in civilizacije in da jih dovedejo k pravi veri. Čudno je in v oči pade pri tem samo to, da so te križarske vojske v vseh delih sveta Angliji donesle samo neizmerno bogastvo in ji dale pečat dežele z nasičeno, da, prenasličeno imovitostjo.

Kakšna je bila stvar s svetimi idejami Britancev in kako je bilo mogoče nakopičenje bogastva, to so nemške objave in listinski dokazi v zadnjih dveh letih z zadostno razločnostjo pokazale; za Angleže obstoji na temelju samo ena ideja, on pozna samo en cilj in za njega dosegajo so mu vsa sredstva ravno prav: denar, zlato in s tem družabna moč. Kaj bi vendar sicer človekoljubne in za kulturo prizadevne gospode napotilo, da so napovedali smrtni boj delavnemu in hrabremu narodu Burov in njegovemu dalekovidnemu vodji Ohm Krügerju, kakor njihov pohlep, da dobijo še več denarja in moči? Kaj drugega kakor neizmerni zakladi Indije priganjajo Britance, da nastopajo brez pomislekov proti Indijcem, ki jim je angleško gospodarstvo prislo samo grenko stisko in neizmerno gorje?

Kaj drugega kakor sadovi polja jih napotujejo, da držijo Egipčane, najstarejši kulturni narod na zemlji, zasužnjen? Počujno bi se lahko nadaljevala vrsta takih primerov; kajti za vsem, kar angleški narod stori, tiči najprvo in najzadnje: pohlep po denarju in moči.

Ideja zlata je ona »sveta« ideja, za katero grede Britanci v vojno in za katero ustijo izkrvaveti narod za narodom, od katerih se potem po porazu pomožnega naroda najprej v obžalovanju, takoj nato pa s sramotnimi izruki jeze umaknejo in katerega odslej smatraje za sovražnika ter tako z njim tudi postopajo. Tako je bilo vedno in tako je tudi v tej vojni. Tako daleč

Obupen položaj boljševikov

V Londonu ne vedo pomoči - Trdnjava Moskva - Iz vzhoda ni več nobene nevarnosti

seže perfidnost Albijona — in Roosevelt, drugi veliki demokrat in njegovi zaupniki značilno tudi v tem soglašajo s častivrednim gospodom Winstonom Churchillom — da v svoji mržnji zoper vse, kar je nemškega in v svojem strahu celo sovsjetski izvršek človeštva proklamira kot čuvarje in borce prave kulture in se istovetijo z metodami Stalina — samo zaradi tega, ker od rdečega carja, onega izroka pekla, ki je kakor sodni dan prišel čez Rusijo, pričakuje pomoči in rešitve. In kako so Ruse v zadnjih treh mesecih hvalili, kaj je moral začuden svet na enkrat vse slišati o očki Stalinu, o tem dobrotniku človeštva, zoper katerega se je Churchill sam v svoji knjigi pred nekaj leti boril. Njegovo fantastično vojskovodstvo in predvsem uspehi maršala Timošenkina, so po teh poročilih nemškemu barbaru že zadali smrtni sunek.

Danes, ko se tudi že na Angleškem ne more več popolnoma prikrivati usode boljševiških armad, se že slišijo očitki proti Timošenkini, kakor tudi zoper Stalina, katerega največja napaka da je bila, da je armade razdelil na tri skupine, med tem ko je Timošenko izvršil napad odnoso se moral braniti, namesto, da bi se umaknil v globoko ruskega prostora.

Zahvala Angležev: Breca!

Nizkotnost angleškega mišljenja in licemerstvo angleškega dejanja, pohlep Britancev je piscu teh vrstic nasproti nek Anglež sam priznal v enem stavku: »Mi Angleži pravimo bog in mislimo denar«, tako je rekel ta gentleman. Mogoče, ne da bi se sam tega zavedal, je s tem stavkom podal najboljši komentar k zgodovini angleške svetovne države in k boju Angležev za »pravice človeštva«. Ako uporabimo ta lapidarni izrek na sodobno vojno, nam postane vse razumljivo. Kajti on je ključ do angleško-židovske-kramarske duše.

Položaj Leningrada je brezupen

Berlin, 14. oktobra. Kako si sovražnik predstavlja boje za Leningrad, izhaja sedaj iz izpovedb sovsjetskih vojakov, ki so jih Finci vjeli. Po teh so predmetja že težko poškodovana. Številne tovarne in industrijska poslopja so popolnoma pogorela. Tovarna, v kateri je bilo nad 30.000 delavcev zaposlenih z izdelovanjem tankov, je bila do tal porušena. Prebivalci tega milionskega mesta so zato v vedno večji življenjski stiski. Železni obroč nemških in finskih zaveznikov preprečuje vsak poskus izpada in njihovo topništvo s sodelovanjem Luftwaffe napada taktično in vojnogospodarska mesta. K temu pridejo še skrbi za prehrano, ki so že imele za posledico, da so bili znižani obroki živeža. Najsi traja kratko ali dolgo, položaj Leningrada je vsekakor brezupen.

Grad Dürande

Pripovedka Jos. v. Eichendorffa

Renald je, divje zroč okrog sebe, stal na samotnih stopnicah. Šele tu je opazil, da drži krčevito še list v rokah; hlastno ga je razgrnil in čital ob migljajočem svitu na pol ugasle svetiljke besede: »Pazite se. Prijatelj naroda.«

Medtem je slišal, da je zgoraj grof silno pozvonil, oglašalo se je v hiši več glasov, on je pa počasi stopal navzdol kakor v grob. Na dvorišču se je še enkrat ozrl nazaj, grofa okna so bila še razsvetljena in videlo se ga je, kako v dvorani razburjeno hodi gor in dol. Zdajci pa je Renald zaslišal zunaj v vetru glasove pesmi:

Veselo na nebu
Zvezde migljajo,
Pozdravlja Te ljubi
Iz širne daljine!
So citre visele
Na vratih brez pažnje,
Je vetrič ponoči
Prepihal vse strune.

Zlateg čez vgrajo
Čez hribe, čez gozde —
Moje srce so citre,
Zvenijo ljubko.«

Napev mu je šel skozi mozeg in kosti; poznal ga je prav dobro. — Pravkar pa je skozi mimoletajoče oblake luna ošinila stranska krila gradu in menil je, da je na enem oknu bežno spoznal Gabrielo; ko se je pa obrnil, se je okno naglo zaprlo. Ves prepreden in zmeden se je zagnal proti najbližjim durim, bila so zaklenjena. Nato je stopil pod okno in rahlo iz najgloblje duše klical kvišku, da-li jo tukaj proti njeni volji drži

Stockholm, 17. oktobra. Novi veliki uspehi nemških čet in z njimi korakajočih zborov na frontni širini okrog 12.000 km, o katerih nas poročila vrhovnega poveljstva oborožene sile in posebna poročila dnevno poučujejo, so plutokratsko-boljševiške poročnevalne centrale spravile v največjo zmedo. Laži o nemških izgubah in porazih nimajo nobene privlačne moči več in fabrikantom laži ne preostaja nič drugega več, kakor da počasi vendar priznavajo nemške zmage.

Položaj ob koncu tedna ima pri tem obeležje vsled vratolomnih poskusov zavijanja, s katerim se je pred vsem na Themsi iz porazov pri Vjasmi in Brjanskju hotelo zopet pričarati zmage za boljševizem in hkrati za Angleže. Ipak so se morali angleški strategji pri pisalnih mizah vdati v to, da so prikazali situacijo njihovega zaveznika kot vseskozi zelo resno, kar je tem bolj čudno, ko vendar zmage v splošnem položaju ne poslabšajo, ampak ga izboljšajo. Bri Britancih in njihovih zaveznikov je pa to pač vse drugače!

Resnica v malih dozah

Med tem, ko je v začetku tedna po nekkih glasovih najprej kazalo, kakor da hočeta tisk in radio pripravljati Angleže na skorajšnji poraz Sovjetov, so se zdaj, zvesti paroli, naj se ničesar ne prizna in naj se razširja samo poročila o zmagi, že drugače premislili. »Times« že nekaj proročuje o opočasnitvi nemške ofenzive, ki da je povzročena po obkolitvah ruskih armad. Sicer nič kaj posebnega ne obetajo izgledi, ki jih ta časopis dopušča, ker mora končati z ugotovitvijo: »Še vedno postoji vzrok za veliko vznemirjenje«.

Tu je pa »Daily Express«, list gospoda govorov v Kremju, še bolj korajžen, kajti ta Beaverbrook, ki se je ravnokar vrnil od razlist poroča hladnokrvno o rezervah Stalina, ki doslej namenoma niso bili poslani na bojišče (!) in ki naj sedaj obrnejo usodo sovsjetskih mogočev. Kako pa je s temi rezervami v resnici, je vsem jasno razpršeno karjem lorda Beaverbrook: one obstojajo le v domišljiji nekaterih angleških plutokratov, ki skupno s Churchillom molijo za zmago Sovjetov, ker vedo, da bi samo po takšni zmagi mogli uiti svoji usodi.

Britanske čete v Arhangelsku

Največja senzacija britansko-boljševiške propagande je bilo poročilo, da se je 40.000 britanskih vojakov izkrcalo v Archangelsku, ki leži na jugovzhodnem roglju Belega

zaprto? Naj mu da znamenje, noben zid ni tako močan kakor božja pravičnost. — Nič se ni ganilo, edino vetrnica na strehi. — »Gabriela,« je sedaj zaklical glasneje, »uboga moja Gabriela, nočni veter joče za teboj na oknih, ljubim te tako močno, ljubim te še vedno, za božjo voljo pridi, pridi dol k meni, skupaj bova odrinila, daleč, daleč proč tja, kjer naju nihče ne pozna, beračil bom za tebe od hiše do hiše, nobeno ležišče ni tako trdo, noben mrzav ni tako oster, nobena revščina ni tako grenka, kakor je sramota.«

Upehan je obmolnil, vse je bilo zopet tiho, le plesna godba je še od daleč odmevala sem čez dvorišče, veter je podil velike snežne kosmiče na pošev preko že trdih tal. Renald je bil že ves zasnežen. »No! Bog naj nama bo obema milostiv!« je rekel, obrnivši se, stresel sneg s plašča in naglih korakov odšel.

Ko je prišel h krčmi svojega bratrance nazaj, je na svoje začudenje našel vso hišo zaklenjeno. Po močnem trkanju je stopil sosed iz svoje hiše, previdno se ozirajoč na vse strani, očitno je bil že čakal na povratek lovca; skrivnostno mu je pripovedoval, da so policisti bratrance odgnali, nihče ne ve, kam. — Renalda ni nobena reč več iznenadila in osupnila, raztresen in z bežno zahvalo je sprejel od sosedu svoj rešeni potni sveženj, ki ga je ta privlekel izpod plašča, in njegovo ponudbo, naj išče zavetja v njegovi hiši.

Takoj drugega jutra je pa Renald nastopil svoj obhod po obširnem mestu, ničesar ni več maral od velikodušnosti ponosnega grofa, hotel je le svojo pravico. Zato je neumorno poiskal celo vrsto advokatov za njihovimi velikimi črtniki, toda ti so vsi poznali na zlatoobrobljenih ruticah njegove suknje, da niso zrasle iz njegovega lastnega žepa; ta je zahteval nemogoče priče, drugi

morja. V neki drugi, neimenovani luki pa da so se izkrcale kanadske čete.

USA tisk je predvsem to poročilo stavil primerno v ospredje, dokler ni nekemu vendar padlo v glavo, da je topogledno pozivedoval v Angliji. Tam pa seveda ni bilo dobiti potrila tega poročila! Amerikanski tisk je napravil nagli preokret in se delal tako, kakor da takemu izkrcanju ne pripisuje nobene strateške vrednosti. Kakšno korist bodo pa boljševiki imeli od take »pomoči«?

Moskva v stiskah

V Moskvi sami gledajo na položaj veliko bolj resno kakor v Londonu. Ta izhaja že zgolj iz dejstva, da je moskovski radio v enem oklicu zahteval: »Vse na fronto! Vse za obrambo domovine!« Domovina da se nahaja v strašni nevarnosti in da je dolžnost vsakega državljanca, da žrtvuje vse do zadnjega. Da se Moskva izgrajuje za trdnjavo, se poda brezdvomno iz britanskih poročil iz Moskve. Tako poroča dopisnik lista »Times«, da so okrog mesta v globoki širini izkopali trdnjavski pas. Veliko teh podzemeljskih trdnjav je tako prostranih, da tvorijo garaže za tanke.

Četrty hrastov list z meči

Berlin, 17. oktobra. Führer in vrhovni poveljnik oborožene sile je podelil Majoru Lützu, ki je komodore nekega lovskega zračnega brodograja, povodom njegove 89. zračne zmage hrastov list z meči k viteškemu križu železnega križa.

Führer je ob tej priliki poslal majorju Lützu sledečo brzojavko: »K Vašim novo pridobljenim zračnim zmagam sprejmite moje iskrene čestitke. Z ozirom na Vašo vedno izkazano hrabrost Vam povodom Vaše 89. zračne zmage kot četrtemu častniku nemške oborožene sile podelim hrastov list z meči k viteškemu križcu železnega križa.«

Ostavka japonskega kabineta

Tokio, 17. oktobra. Glasom Domei-poročila je informacijski urad japonske vlade naznanil, da je min. kabinet Kono je ponudil svojo ostavko. Po razgovorih ministrskega predsednika s posameznimi ministri se je knez Konoye podal v cesarsko palačo in predložil cesarju (Tenno) ostavko kabineta.

Glasom poznejšega Domei-poročila je Tenno odredil, da ostane kabinet Konoye še nadalje v službi, dokler ne dobi novih ukazov.

zopet listine, ki jih ni imel, vsi so pa zahtevali preuderm. Mlad, bogat advokat bi bil kmalu počil od smeha, ko je bil slišal to zgodbo; vprašal je, da li je sestra mlada, lepa, in se ponudil, da bo ves posel zastonj opravil in ubogo siroto potem vzel k sebi v hišo, medtem ko je spet drugi hotel sam poročiti deklico, ako še nadalje ostane pri grofu.

Ogorčen do dna duše se je nato Renald obrnil na policijsko oblast; tukaj pa so ga pošiljali iz enega okraja v drugega, od Poncija do Pilata, in vsak si je unival roke v nedolžnosti, nihče ni imel časa, da bi v tej gonji poslušal pametno besedo, in ko je nazadnje le prišel v pravo pisarno, so mu pokazali dolg seznam poslov in domačinov grofa Dürande; njegova sestra nikakor ni bila med njimi. Rekli so, da vidi prikazni, naj nikar ne uganja praznih čenč; menili so, da je blaznež, in dejali, da bo lahko vesel, ako se le brez kazni znajde zopet pod božjim milim nebom.

Tako je sedaj upehan do smrti sedel v svoji samotni podstrešni sobici, opirajoč si glavo z rokami; njegova gotovina je skopnela kakor prezgodnji sneg na cestah, sedaj si ni vedel nobene pomoči več, prav gabilo se mu je pred nesnago sveta. Pri tem tuhanju so se mu, kakor kadar se pri sončni svetlobi zapre oči, na temnem dnu njegove duše mejnaje se poigravale ognjene slike: zvijajoči se srđiti pogledi in na pol rojene misli krvavega maščevanja. V tej stiski je tiho molil zase; ko je pa prišel do besed: »Odpusti nam naše dolgove kakor tudi mi odpustimo našim dolžnikom,« se je zdrznil; grofu tega ni mogel odpustiti: S tesnobo v srcu in vedno bolj goreče je molil naprej. — Tu je pa hipoma skočil pokoncu, nova misel mu je naenkrat napolnila srce. Ni še bil vsega poskusil, ni še bilo vse izgubljeno. Odložil se

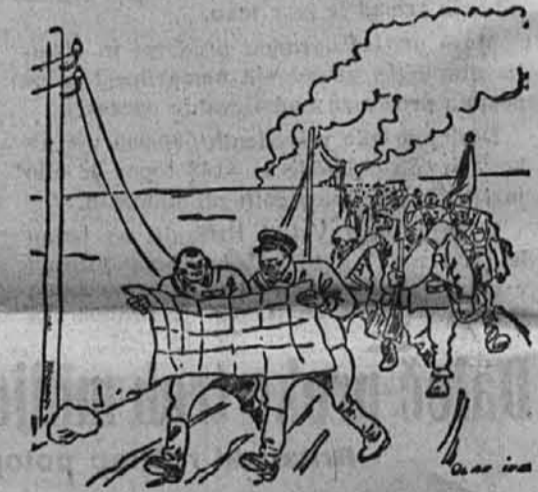
Stalin se torej ne plaši, da poziva milijone k četniški vojni, brez ozira na usodo, ki jo jim s tem pripravlja. On sam se bo že — kakor Vorosilov v Petrogradu — znal pravočasno spraviti na varno in kaj se potem zgodi z Rusi, bo njemu ravno tako deveda briga, kakor mu je bila doslej usoda ruskega človeka.

Nobene nevarnosti ni več z vzhoda

Kakšen je položaj na vzhodu v resnici, je povedal Reichsminister Goebbels v nagovoru pri apelu Berliner SA Führerschaft. Vsled junaštva nemških vojakov sovsjetska unija danes praktično ne razpolaga več z nobeno vojaško še upoštevno napadalno armado. Možno je pa še, da se bodo ostale boljševiške divizije nekaj časa popolnoma brezplodno obupno branile proti zmagovitemu nemškemu navalu.

Nemški narod ima danes ponosno in pomirjevalno gotovost, da je razbita sleherna nevarnost iz vzhoda. Naša zahvala za to gre genialnemu vojskovodstvu Führerja kakor našim hrabrim vojakom, za katerimi stoji ravno tako neomajna fronta domovine.

Zagreb. V sporazumu z Ogrsko so Hrvati uredili mali obmejni promet glede meje Drave od Donjega-Miholjaca do izliva Drave v Donavo. Vsled tega bodo dobili propustnice vsi delavci in posestniki, ki dokažejo, da onstran Drave izvršujejo svoj poklic, odnosno, da so tam lastniki zemljišč.

Prokleta svinjarija! — Dali so nam le nemške zemljevide na pot.

Karikatur: Iversen Dehnen-Dienst

Hauptschriftleiter: Dr. Otto Schedl.

je, da stopi naravnost pred kralja — tako se ni bil zamen obrnil do Boga, katerega roka na zemlji je vendar kralj.

Ljudevit XVI. in njegov dvor so bili takrat v Versailles-u; Renald je takoj hitel tja in bil vesel, ko je pri svojem prihodu slišal, da bo kralj, ki mu ni bilo dobro, danes prvokrat zopet obiskal vrt. Z veliko marljivostjo si je bil doma sestavil prošnjo, točko za točko, vnebovpijočo krivico in svojo zahtevo, kakor bi za to mogel nekaj dati odgovor pred božjim prestolom. To je hotel na vrtu osebno izročiti, morda bi se primerilo, da bi pri tem mogel govoriti s kraljem; upal je, da se bo tako še vse obrnilo na boljše.

Raznoteri ljudje, radovedneži, postopači in tuje so se bili medtem nabrali nedaleč od vrat, skozi katere bi naj stopil kralj. Z močno utripajočim srcem se je Renald preril v najprednjo vrsto. Bil je to eden onih napol zastrtih zimskih dnevov, ki lažno posnemajo poletje, sonce je sijalo mlo, tako lokavo preko tihih palač, labodi so preletavali na ribnikih, nobenega ptičjega petja ni bilo več, le beli marmornati kipi so še stali zapuščeni v krasni samoti. Končno so Švicarji dali znak, duri dvorane so se odprle, sonce je na kratko zablišnilo čez lesketajoči se okras, redovne trake in bleščeče rame, ki se naglo izgini pred zimsko sapo pod leskotnim suknom. Naenkrat je zadonel klic: Vive le roi! (Živel kralj!) po zraku in po vrtu, kamor je segalo oko, vsi vodometi so iznenada jeli delovati, in sredi veselja vzklikanja, šumenja in bleka je v priprosti obleki korakal kralj počasi navzdol po širokih marmornatih stopnicah. Bil je videti žalosten in bled — lahen vetrič je premikal vršiče visokih drevov in trosil zadnje liste liki zlatemu dežju na kneževske postave. (Dalje prihodnjik.)

Slike svetovnih dogodkov

Prehod čez Desno
je pri napadu v sredini vzhodne fronte igral posebno vlogo.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Menzendorf, Sch., Zander Multiplex-K.)

Z metaleci plamenov
se sovjetski bunker po finskih četah onesposablja za boj. (Scherl, Zander Multiplex-K.)

Izročeni bedi.
Sovjetska rodbina na razvalinah njenega doma, ki so ga bolševiki na umiku požgali.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler, Dreyer, HH., Zander Multiplex-K.)

Oklic Führerja
na vojake vzhodne fronte prečita Oberfeldwebel vojakom njegove kompanije nekje na vzhodu za časa kratkega odmora v bojih.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Gebauer, HH., Zander Multiplex-K.)

Nemški učitelj veslanja
se poda na Hrvaško. Znani nemški učitelj veslanja Hugo Borrmann - Berlin se vsled vabila hrvaške zveze veslarjev konec oktobra poda na Hrvaško, da bo tam nekaj tednov opravil tečaj za veslače. (Schirner, Zander Multiplex-K.)

Estländerke plešejo pred nemškimi vojaki.
Po osvoboditvi od sovjetske strahovlade prikazujejo svoje narodne plesne v narodni noši, ki se jim prilega.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Richter, Atl. Zander Multiplex-K.)

Nemški ranjenci kot gostje pri Dr. Goebbelsu.
V svojem ministrstvu je Reichsminister dr. Goebbels sprejel nemške ranjence, ki so že na potu okrevanja. Tukaj se Reichsminister z njimi zabava.
(Atlantic-Boesig, Zander Multiplex-K.)

Pri prednjih opazovalnih stražah.
Vrhovni poveljnik vojaške skupine Nord in vrhovni poveljnik neke armade na nekem prednjem opazovalnem mestu topništva. — (PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Schroeter, HH., Zander Multiplex-K.)

Oklopnica in pionirji prodirajo čez neko reko.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Gebauer, HH., Zander Multiplex-K.)

Nepregledni so oddelki ujetnikov na vzhodu.
(PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Hähle, HH., Zander Multiplex-K.)

Gospodarstvo

Nemško pravo o davku na promet

Podjetnik, podjetje

Promet je samo tedaj davku podvržen, ako ga izvaja podjetnik v svojem podjetju.

Podjetje obsega splošno obrtno in poklicno delovanje podjetnika. Obrtno ali poklicno je vsako zaporedno delovanje v svrhu dohodkov, čeravno podjetnik ne računa z dobičkom in ako družba deluje samo za lastne člane.

Pojma »podjetnik« in »podjetje« se morata razumeti prav obsežno. Vsako obrtno ali poklicno delovanje je podjetje v smislu davčno prometne postave, v kolikor se samostojno izvaja in vsakdo, ki izvršuje to delo samostojno, je podjetnik. Tedaj more biti podjetnik vsaka oseba, vsaka združba oseb s pravno sposobnostjo po državljanškem pravu ali brez nje, vsaka ustanova ali imetje, sploh vsaka gospodarska tvorba, ako iz nje izhaja promet, brez ozira na to, ali se da podvesti pod kakšno pravno obliko ali ne. Podjetnik je torej navadno tudi kmetovalec in posestnik gozda.

Dejanje podjetnika pa ni samo pozitivno dejanje, tudi opuščanje in dopuščanje je davku podvržen promet, ako so pri tem dani gori omenjeni pogoji. Ako se n. pr. podjetnik zaveže, da opusti za določen čas svojo obrtno delovanje in prejme za to odškodnino, je ta podvržena davku.

Obrtno ali poklicno delovanje se mora izvajati samostojno. Postava o prometnem davku je označila pojem »obrotna ali poklicna samostojnost« v negativnem (negativnem) smislu; ona torej opiše krog fizičnih in jurističnih oseb, ki niso samostojne. Tedaj se obrtna ali poklicna delavnost ne izvaja samostojno:

1. V kolikor so fizične osebe posamezne ali združene v podjetju včlanjene, da se dolžne slušati navodila podjetnika. 2. Ako je juristična oseba podvržena volji podjetnika, da nima lastne volje.

Odločilnega pomena je pri presoji samostojnosti osebe, notranje razmerje med njo in med podjetnikom. Iz nastopanja navzven se mogoče tudi spozna notranje razmerje. Vprašanje o samostojnosti ali nesamostojnosti morajo odločiti v posameznem primeru celotna oblika in celokupne okoliščine.

Merodajno pa ni ime delovanja, kakor: nastavljenec, poslovodja, agent, ravnatelj itd. ampak edino le odgovor na vprašanje, je li dotična oseba podjetju tako včlanjena, da je primorana slušati navodila podjetnika; drugače rečeno, je li podjetnik upravičen, da odloči kraj, čas in način delovanja? Fizična oseba more biti istočasno deloma samostojna, deloma ne; n. pr. nastavljenec, ki zraven tega izvršuje kako obrt.

Ne samo fizične osebe, ampak tudi juristične osebe morejo biti nesamostojne. To davčno nesamostojnost pravno samostojnih

društev imenuje davčno pravo o prometu »Organschaft«. Juristična oseba je nesamostojna, ako ne more več obrazovati drugačne volje in je tedaj orodje (organ) gospodujočega podjetnika. To je le tedaj, ako je oseba včlanjena v gospodujoče podjetje, kar se skaže po splošnem vtisu istinitega razmerja, tako finančnega, kakor tudi gospodarskega in organizatoričnega.

Pri jurističnih osebah gre izključno na notranje razmerje med gospodujočim podjetnikom in »Organ« družbo. Nastopanje nazven tu še ni znamenje dokaza za samostojnost.

Različno od fizične osebe mora biti juristična oseba ali samo samostojna ali samo nesamostojna.

Delna samostojnost ali nesamostojnost je pri »Organ« družbi izključena, ker zahteva obrtna ali poklicna delavnost lastno voljo za proste odločitve, katera pa pri »Organschaft« manjka.

V smislu davčnega prava o prometu je obstoj ene »Organschaft« bistvenega pomena. Ako dela promet »Organgesellschaft« v lastnem ali v tujem imenu, je podvržena prometu vodilnega podjetnika in, če ga ne doseže oproščevalni prepis, se mora obdavčiti.

Da je delovanje podvrženo prometnemu davku, se mora izvajati trajno in mora biti usmerjeno na dohodek. Po nemškem pravu ni potreben namen dobička, kakor je zahtevalo dosedanje pravo o prometnem davku.

Na dohodke je usmerjeno delovanje tudi, če se izvršuje samo proti vrnitvi lastnih stroškov ali njih dela. Prometna davek se razteza ne samo na čisti dohodek, ampak tudi na kosmat dohodek. V smislu davčnega prava v prometu je tedaj tudi vseeno, če utrpí podjetnik pri svojem delovanju zgubo, ali če je dohodek glavni ali postranski cilj delovanja. Davku podvrženo je tedaj tudi dobrotno ali obče koristno delovanje.

§ 2., odst. I. V St. G označi obrtno ali poklicno splošno delovanje kot p o d j e t j e. Načelo o enoti podjetja in enoti podjetnikov po nemškem pravu donosa bistveno razliko med sedanjim in prejšnjim pravnim stanjem.

Medtem, ko je bil po jugoslovanskem pravu vsak obrat podjetnika podjetje zase, je po nemškem zakonu o davku na promet podjetje glavni pojem, kateri obsega obrtno ali poklicno delovanje v splošnem.

Obrat je samo del podjetja, če se prav razločuje v njegovi obliki in sestavi od drugih obratov podjetnika in nima z njim nikake zveze; drugače rečeno:

Podjetje vsebuje vse obrate podjetnika. Primer. Pek ima izven tega gostilno.

Obrata pekarstva in gostilne tvorita podjetje. — Obrtno in poklicno delovanje obsega ne samo obrt kot tako, ampak tudi tako zvano pomožno poslovanje, ki je v zvezi z glavnim delovanjem podjetnika, da obrt nadaljuje in jo oziroma obdrži. — Pomožno poslovanje je podvrženo prometnemu davku, ker so datjave v okviru podjetja.

Primeri: Banka prodaja pisalne in računске stroje, ker njenim zahtevam ne dostajajo več; trgovec prodaja svoj dostavni voz (Lieferwagen); tiskarna ali oblast prodaja star papir.

Tudi častno uradno (ehrenamtlich) delovanje je kot posledica obrtnega ali poklicnega delovanja prištevatí prometnemu delu.

Primer: Rokodelski mojster je častno uradno zaposlen kot okrožni rokodelski mojster ali kot gospodarski svetovalec. Kmet izvršuje častno uradno (ehrenamtlich) delo okrožnega kmečkega voditelja (Kreisbauernführer). Odškodnina za prometne potrebe so davku podvržena plačila.

Velike davčne važnosti je nastop podjetnika nazven.

Gospodarsko življenje pozna tri oblike nastopa:

1. Podjetnik v lastnem imenu in na lasten račun (lastnik, Eigenhändler).
2. Podjetnik ravna v lastnem imenu in na tuj račun (komisionar).
3. Podjetnik ravna v tujem imenu na tuj račun (agent).

Ako podjetnik pooblasti odjemalce ali v njegovem imenu tretjo osebo, da ukrene o kakšnem predmetu v lastnem imenu, je to dobava.

Izvajanje javne sile ni obrtno ali poklicno delovanje; prometi, ki jih povzročí izvršitev javnopravnih nalog niso davku podvržene.

Predpogoj je pa, da to izvršuje nosilec javne sile. Ako se pa pri tem posluží samostojnih podjetnikov, so njih datjave na tretje osebe posredno ali na skupščine davku podvržene.

Iz področja gospodinje

Plodovi samoraslih dreves in grmičev divjakov

spadajo v založno shrambo gospodinje

Plodovi samoraslih dreves in grmičev ob cestah, živih mejah in gozdovih nam dajejo okusno sadje, ki se pred vsem odlikuje po obilni vsebini vitaminov, kakršne ne najdemo pri nobenem našem žlahtnem sadju iz vrta. Na prvo mesto je med temi divjimi plodovi postaviti šipek (nemški Hagebutte), plod divje rože. Ta plod je rdeče ali oranžaste barve, podgovat ali okrogel, kosmat ali gladek, in se po odstranitvi kosmatine ter notranjih pešk lahko posuši ter pozimi uporablja kot suho sadje. Lahko se pa tudi s pridozadkom enake količine sladkorja v 10 do 15 min. vkuha za marmelado. Komur je pa težavno čiščenje in odstranitev pešk preveč neprilika, temu svetujemo, naj cele plodove po čiščenju posuši, da lahko z njimi pozimi kuha juhe ali okusne sadne čaje, ki so oboji dragoceni pri boleznih zaradi pomanjkanja vitaminov.

Jerebika (oskoruž — nemški Eberesche) ima široke kobule rdečih jagod in je najdemo več vrst ob cestah in v hosti. Nekatere vrste so trpke in neokusne, druge pa sladke in slastne. Vendar se dajo vse vrste uporabiti, ako se jih primešaja kakšnemu drugemu sadju. — V živih ograjah rasteči glog (beli trn — nemški Weissdorn), ki je spomladi posejan z belordečim cvetjem, ima jeseni rdeče, močnate jagode, ki dajo dobro ovočno žolico ali marmelado. — Trnoljica (nemško Sehlehen) raste na cestnih obronkih in gollčevah in ima črnomodre jagode, ki so sicer izredno trpke in zato v surovem stanju neuporabne; ako jih pa potrgamo po prvi slani in pripravimo za sok, marmelado ali ovočno žolico, dajo, za-

činjene s cimeto in olupki citrone, zelo okusne jedi in pijače.

Čremsa (nem. Traubenkirsche, napačno tudi »Faulbaum« imenovana) ima listje podobno češnji in dela cvetne grozde, ki razširjajo akacijam podoben, omotičen vonj, in daje v jeseni temnomodre jagode trpkosladkega okusa, ki se dajo pripraviti za sok, marmelado ali žolico. — Murva (nemški Maulbeerbaum) zraste pogosto do 10 m visoko in daje plodove, ki so podobni robidnicam, ki imajo aromatičen duh in prijeten kislat okus. Uživamo jih lahko surove, pa tudi kuhane v raznih jedilih. — Navadni dren (nem. Kornelkirsche) je kot grmičevje pogost v hribih, ima rumene cvetne šopke, ki jim sledijo jajčasto zaostreni listi, in obrodi ovalne, svetlordeče plodove višnjam podobnega okusa, ki se dajo kakor te uporabiti za soke in marmelade. — Česmin ali česmina (nemško Berberitze, Sauerdorn, na Korškem tudi Fassel — ali Masselbeere) ima voščenorumeni, zvezdnate, latovne cvete in obrodi podogaste rdeče jagode, ki so zelo kisle, a se lahko v manjših količinah pridodajo drugim marmeladam ali uporabljajo kot začimba pri omakah. Sok, pomešan z vodo, pogasi žejo in prežene vročino.

Kakor je pa za gospodinjo dragoceno izkoriščanje plodov teh divjakov, ravno tako nujno se ji pa mora odsvetovati, da bi jih nabirala, ako jih zadostno ne pozna, da jih ne bo zamenjala s strupenimi plodovi norice (ali paskavice tudi volčje češnje, nem. Tollkirsche), grenkosladnega razhodnika (nemški Nachtschatten) ali katjeve lesa (kozje pogačice, kalina, nem. wild. Schneeball), ki jih tudi najdemo v naših gozdovih.

Na kmetijah gorjancev

Spisal Willibald Kolleger

Ni ga bolj bogatega doživlja od občevanja in večtedenskega skupnega življenja s kmeti gorjanci. V višavah nad 1000 metrov se sicer ne dogajajo bog ve kake zanimive reči, tudi gorjanci niso posebno zgovorni in ne pripovedujejo reči, ki bi vzbujale posebno pozornost. Nasprotno, hribovec je tih in molčeč, hribovec ni čenčast in kadar govori, velja pomenek dnevnemu delu in kruhu. Tudi priroda v gorah se ne šopiri s svojimi lepotami, le pokaže jih onemu, ki stopi do njih navzgor in jih poišče. Encian ne cvete v tihih dolinah, mali špik je treba dolgo iskati, da se ga najde, in tudi postrv večno šumečega gorskega potoka se zlahka ne pokaže. Vsak dan se tudi na tajnih poteh ne zagleda jelena ali divje koze.

V gorah je vse bolj tiho in tajinstveno. Večkrat lahko dolgo gledaš doli na kmetijo, pa ne boš zapazil nobenega človeka. Ob jutranjem svitu že gredo po svojih opravkih, opoldne jedo svojo slanino ali svoj trdi črni kruh kar na polju ali v gorskem gozdu ali pa se podajajo v sobo, da tam posebajo juho; popoldne so zopet daleč od vasi na delu in zvečer posedijo še na mali klopi pred staro leseno hišo. Zgodaj se podajo v izbo, pokrijejo izmučeno telo s pestro kocasto odejo in spijo, dokler petelin prvič ne zapoje. Dan na dan se ponavlja isto. Zima jim pač delo nekoliko olajša. Vendar je

tudi takrat, ko počiva delo na polju in ko je na planinah do enega metra snega, še dovolj dela v hiši, v hlevu in na skednju, predvsem pa v tem letnem času čaka kmeta delo v gozdu. Takrat je treba drvariti in podirati. Po ledenih drčah s spravilja v dolino hlod za hlodom za pridobivanje čvrstege stavbenega lesa. Gorski mecesen je pri tesarjih posebno priljubljen. Njegov les je prav tako trd kakor priroda in človek v gorah.

V kratkotrajnem poletju je pa kmet gorjanec od zore do mraka na nogah. Seje, plve, kosi in pogleda za živino, ki jo žene na daljnje, dehteče planjave, kjer je trava dišavnejša in redilnejša nego v ravnini.

So to skoraj skoz in skoz suhi, veliki ljudje, enoznačno severno-dinarskega plemenskega kova. Tenke, vitke, a sključene so njihove postave. Ker veliko hodijo kvišku, se jim že od mladosti hoja krivi k prednjemu koncu, kolena se uklanjajo pri vsakem koraku, kakor da je pot posejana s samimi kamenjem.

V hribovskih kmečkih vaseh stojijo hiše daleč druga od druge; kajti tu gori hoče človek zraka in svetlobe. Noče stanovati stisnjeno tako, kako to mora meščan. Zato so raztresene hribovske, od vremena počrnele hiše. Povsod si izberejo za bivališče najlepše mesto na senožeti. Pri vsaki hiši

je majhen vrtič, v katerem pa res raste samo solata in kapus. Obdaja ga visoka ograja, ki naj bi zabranila dostop sladkosnednim srnam. Gorje pa temu, ki na kakšni gredi nasadi peso ali kakšno drugo, prav za prav domači svinji namenjeno polstlaco. Dva metra je lahko lesa visoka, divjačina jo vseeno preskoči ali se prerije skozi rante. Na malih oknih hiš pa rastejo grmiči krvomočnic ali mnogocvetne fuksije. Taka le domačija kmeta gorjanca je skoraj vedno 500 do 600 let stara. Trdno strnjena, iz izbranega lesa, umetno ožebljena in jedro postavljena, je prebila že več stoletij. Ne bi bilo lahko podiranje take stavbe. Take poskuse so morali že večkrat opustiti. Samo s sekirjo je mogoče razdreti te trdnjave. Hlodi in deske se držijo vkup kakor smola in žveplo.

Notranjost hiš je preprosta in enostavna. Kuhinja, dimnica, na katere stropu visi vse polno kosov mesa, je središče cele hiše. Nad odprtim ognjiščem visi kotliček z mlekom in okrog težeke mize iz hrastovine sedi družina ter zajema žgance z žlico. V teh hišah kar mgolji otrok.

Sedaj v jeseni je že končana košnja. Gorsko seno so že posušili na številnih drogih in ga spravili v hlev, kjer čaka na dolge zimске mesece, ko bo porabljeno za pičo lačne govede. Minili so dolgi dnevi poletja, v katerih so kresnice preletavale po strmih rebrih. Še duhtijo travniki po planinskih nageljnih in ostrodisečih planinskih hijacintah, vendar jesen je že tu. Noči so hlad-

ne, rž je dozorela in že se bo treba pripraviti za zimo. Po dolgih deževnih dnevih mrazi človeka iz ravnine v teh višinskih legah. Gorjanci ipak nosijo vedno točne srajce in debele telovnike. Pravijo, da je to, kar je dobro proti mrazu, ravno tako dobro proti vročini.

Krasno se vrsti slika za sliko. Ljudje, domovi, ograje in priroda so do korenine pristni in zdravi. Črnorjavi domovi s streho na kačko, grčavi gorjanci, slikoviti plati s poševno ležečimi letvami, mogočne kope in kronišča planin, visoki gozdi z bradovcem in plahimi, lepimi živalmi, peneči se potok in pestre senožeti s krasoto, ki je travniki na poljanah nimajo — vse to se spaja v celoto, katere tudi nova doba, ki je raztrgala že toliko starega in dragocenega, ne more razbiti.

Stari gorjanec, ki nadomestuje svojega, nekje na severu za Nemčijo vojskujočega se sina v službi NSV-Walterja v mali zakotni vasi in ki potrebuje cele dneve, da prehodi svoje »stranke«, čeprav na svojem spisku nima napisanih niti sto duš, ta stari mož je nekega dne izjavil napram meščanu, kojega dar za rdeči križ je bil z okornimi prsti ravno zapisal na svojem papirju: »Da, da, Vi meščani imate pač boljše služke nego mi, toda zbog tega mi gorjanci še zdaleč ne bi hoteli dol z naših planin.

Te gorjance nikakor ne miče ložje, naravnim silam manj izpostavljeno življenje v ravnini. Ugaja jim trdo, zato pa lepo in svobodno življenje v višavah, ki je dalo domovini že veliko vrlih in hrabrih sinov.

800 učnih moči je bilo na delu

Wald, 17. oktobra. Na zborovanju, ki so ga imeli Amtswalter des NS Lehrerbundes, je Gauwalter D l a s k a v svojem poročilu o delovanju med drugim podal tudi nazorno sliko o uspehu učnih moči, ki so delovale v Südkärnten v počitnicah pri tečajih za poučevanje nemškega jezika.

Povratek doline Mießtal k domovini in priključitev ozemlja Südkärnten — tako je med drugim izvajal — sta prinesla vzgojiteljem dežele velike naloge, ki so v zgodovini šole v Kärnten edinstveni. Na počitniškem delu v poučevanju jezika je bilo udeleženih 730 vzgojiteljev iz Kärnten in 70 iz Salzburg; to delo je imelo p o p o l n u s p e h. Za gojitev tovarštva pa je imelo uspeh v tem, da je v Südkärnten pripravljena podlaga za Traugott-Rauscher-Heim, ki bo ustvarjen za oddih mladih učiteljev. Spomniti se je treba tudi marljivega dela tovarišev Müller in dr. Tschinkel, ki sta navzlic velikim težkočam za otroke v Südkärnten posredovala tisoče učnih knjig.

Manifestacije v okraju Krainburg

Krainburg, 17. oktobra. V zadnjem tednu so se vršila javna zborovanja KVB v Eisnern, Tratten, Seeland in Wart. Pri teh je govoril Bezirksführer, P g. S a m o n i g g iz Krainburga, pred 700 ljudmi. V svojih predavanjih je razpravljala Bezirksführer predvsem o boju Nemčije proti bolševizmu. S pomočjo velikih zemljevidov Evrope, ki so bili nabiti na odru, se je poslušalcem lahko nazorno prikazalo ogromno napredovanje nemških čet na vzhodu. Govornik je tudi opozarjal na nemško poreklo ljudi v Südkärnten ter nemško kulturo v tej deželi in pozval prebivalstvo, naj sodeluje pri obnovi te dežele. Poslušalci so sledili izvajanjem z velikim zanimanjem in na koncu zborovanj so s svečano resnostjo pritrtili pozdravu na Führerja. Po končanih zborovanjih se je lahko opazilo, da so še dolgo skupine udeležencev ostale skupaj in se razgovarjale o tem, kar so slišale.

Iz domovine

Radmannsdorf. (Mestni koncert.) Te dni je neki zunanji vojaški godbeni vod pred gradom v Radmannsdorf priredil mestni koncert. Svirali so komade od Spahra, Schneiderja, Čajkowskyja, Stolza, Klimenta, Niela in Pernklaug, ki so jih številni navzoči poslušalci sprejeli z velikim odobravanjem. Da se ustreže splošni želji, je nameravan večkratna prireditve javnih in drugih koncertov. V priznanje prvega uspelega koncerta je župan mesta priredil godbenikom majhno zakusko.

Radmannsdorf. (Smrt na cesti.) Na cesti pri Moschnach v bližini Radmannsdorf je na kolesu nenadoma zadela kap 38 let starega dolgoletnega hotelskega sluga Franca O s w a l d iz Pettau, ki je zaradi tega padel s kolesa na betonsko cesto in kmalu nato umrl. Pokojni je bil zaradi njegovih značajnih lastnosti splošno priljubljen. Njegovoga pogreba v Moschnach se je udeležilo veliko število prijateljev in znancev.

Altlak. (KVB.) Te dni so imeli sodelavci Ortsgruppe Altlak v prostorih kolodvorske restavracije svoj drugi Apel. Apel je otvoril Ortsgruppenführer A. W a g n e r, ki je svojim sodelavcem ponovno podrobno obrazložil naloge, načela in namen Kärntner Volksbunda, pri čemer je posebno opozoril na važnost nalog in dela sodelavcev, češ da delajo za tukajšnje prebivalstvo in da dobrobit in blagostanje prebivalstva zavisi od njihovega dela.

Unterdrauburg. (Prvi apel članov.) Pred kratkim se je v KVB-domu vršil prvi svečani apel članov tukajšnje Ortsgruppe. V okrašenih dvorani doma je Ortsgruppenführer T a d i n a pozdravil došla Bezirksführer Grum in Bezirksgeschäftsführer Weischer. P g. Grum je govoril o razvoju Kärntner Volksbund. Ganjeni so prvi člani KVB položili obljubo zvestobe. Po razdelitvi članskih izkaznic in znakov je bil apel zaključen.

Jauchen. (Volksbund-Ortsgruppe se ustanavlja.) Kakor v vseh drugih občinah, je tudi pri nas začelo delo v Kärntnervolksbund. Vsi brez izjeme so se z veseljem odzvali vabilu Ortsgruppenführerja. Dobro vedo, da je v Kärntner-Volksbundu tudi mesta za nje. Živahno razpoložene se je kazalo pri razgovoru vseh sodelavcev Kärntner Volksbunda v prostorih gasilne straže v Jauchen. V sledečem zborovanju je Ortsgruppenführer razpravljala o bodočih nalogah. Storjen je tudi začetek, da se organizira Wehrmannschaft; s podukom onih, ki so izbrani za voditelje oddelkov, se je pa že prej pričelo.

S krogom bajk obdani zdravilni vrelec v Miesstal**Uvedena je dograditev rimskega vrelca Köttelech v Kärnten**

Köttelech, 17. oktobra. Tam, kjer se s približno 1700 metrov visoko goro Ursula-berg konča gorska proga Karawank in se pri kraju Köttelech dolina slikovito razširja, izvira vrelec Kärntner Römerquelle. Krajevna označba Köttelech (od sloven. »kotla«) že izraža obliko pokrajine. Vrelce, ki jih obdajajo stare pravljice, so odkrili že pred več stoletji, njihovo zdravilno vrednost pa so spoznali šele pred nekako tridesetimi leti in so jih s številnimi tehničnimi napravami dvignili na takšno stopnjo, da jih zmeraj bolj priznavajo kot najbolj žlahtno zdravilno in namizno vodo. Ime vrelca poteka iz njegove lege na stari rimski cesti, ki je vezala Celejo (Cilli) preko Windischgraz z Virinum, glavnim mestom starega Norika. Od železniške postaje Prävali se doseže Kärntner Römerquelle v dobri uri peš hoje, od postajališča Gutenstein pa v pol uri. Od Windischgraza sem vodi romantična pešpot skozi gozd v poldrugi uri.

Vrelec izvira iz konglomeratne pečine; njena zmogljivost znaša okrog 14 litrov, po sezonski napravi stopnjevana pa do 47 litrov v minuti. Je to tekoči studenec, ki je neodvisen od vremenskih izprememb. Voda je popolnoma čista, brez slehernega duha, prijetno kislega ščemečega okusa. Toplota je stalno deset stopinj Celzija.

Strokovnjaki so večkrat izvršili kemične analize in velja voda po teh analizah kot čista alkalična slatina z zelo veliko vsebino prostega dušika. Žveplena kislina in sol

manjka docela. Zato tudi ni mogoče, da bi se pokvarila zaradi daljše shrambe po tvorbi žveplena vodika, ki povzroča slab duh.

Zdravilni učinek tega zdravilnega vrelca temelji na njegovi vsebini dušika in alkalij v zvezi z apnom in magnezijo in v tem, da nima onih postranskih sestavin, ki povzročajo neugodja in obtežujejo želodec. Rimski vrelec se je torej po zdravniških atestih, ki so na razpolago, izkazal kot zdravilni vrelec

Načrtna nova graditev v Südkärnten**Bundesführer Schick pred svojimi sodelavci**

Veldes, 17. oktobra. Bundesführer KVB, Gauamtsleiter P g. S c h i c k je bil vpoklican svoje Amtsleiter der Bundesführung in Bezirksführer k razgovoru, pri katerem se je razpravljalo o raznih delih, ki se morajo opraviti. Uvodoma je Bundesführer govoril o pomenu 10. oktobra za Kärnten in nato prešel na Südkärnten, zadevajoča narodnostna vprašanja. V daljnem poteku svojega govora je opozarjal na predstojajočo priključitev ozemlja in razpravljala o vprašanju državljanstva. Posebno temeljito je razmotrival ustanovitve Kärntner Volksbunda in njegovih službein mest ter prikazal uspeh prvih javnih zborovanj v okrajih Krainburg in Radmannsdorf.

V razpravi, pri kateri so posamezni Bezirksführer in Amtsleiter poročali o njih de-

pri velikem številu bolezni, posebno pri prehladih, pri obolenju vratu, pri katarju pljučnih konic, pri motnjah prebave, pri želodnem in celo pri črevesnem katarju.

Dotok okrevanja potrebnih in tudi zdravih ljudi je v zadnjem času vidno poskočil. V teku zadnjih 20 let je bilo to zdravilno mesto po bivši jugoslovanski državi zane-marjeno in puščeno v nemar. Šele sedaj zavzema Köttelech mesto, ki mu pripada. Nemška država je takoj ukrenila potrebno in uvedla popravila stavbe. Ne bo več dolgo trajalo, pa bo Römerquelle zopet čedno mesto, za bolnike zdravilni vrelec in za zdrave okrepčilo.

Nemci po rodu in zgodovini**Prebivalci v Südkärnten spadajo k nemškemu narodu**

Wald, 17. oktobra. Na zborovanju Amtswalterjev NS-Lehrerbunda v šolskem taborišču Wald v Südkärnten je imel Kreis-schulrat Paul Stückler pomembno predavanje o novem nemškem življenjskem prostoru s posebnim ozirom na Südkärnten.

Zelo podrobna in temeljita razprava je dokazala na podlagi zgodovine, da je v dobi liberalizma država dajala temeljno smernico in da je imela državljanec ne oziraje se na njih pleme. Nemštvo v inozemstvu je bilo izločeno. V nacionalno-socialistični državi pa tvori podlago plemensko enotni narod v smislu Führerjevega izreka: Narod je vsebina, država je posoda. Zato je prej obstajalo nepristno včlanjenje v narod kakor na primer pri Poljaki v ruskem ozemlju, ki so bili po svetovni vojni v gibanju po osvoboditvi od tujega jarma izdajalci. Tudi včla-

njenje židov v narod je nemogoče. Ako sta pa dedno imetje ali plemenska pripadnost enaka, obeležje je pa bilo drugo, takrat se more kakor v Südkärnten pristopiti k pravemu včlanjenju v narod. Včlanjenje ozemlja v Südkärnten v nemštvo je torej povsem opravičeno.

To opravičenost je bilo razbrati tudi iz predavanja dr. K o s c h i e r, ki je bilo odlična dopolnitev razprave Stücklerja. Na podlagi natančnih študij o narodnostih v Südkärnten je dokazal, da imajo nemški značaj ne samo pokrajina, ampak tudi obdelovanje polja, osnova in način zgradbe kmetij in mestnih hiš ter da so nemškega porekla številne označbe orodja, hišnih prostorov itd. Tudi v nošah, običajih in prireditvah svečanosti se da spoznati prvotno nemški značaj.

Odpravljene so še zadnje poškodbe v predorih**Zopet neposredni železniški promet med Klagenfurt in Marburg a. d. Drau**

Bleiburg, 17. oktobra. Te dni so bili izročeni železniškemu prometu zadnji od Srbob razdejani predori med Bleiburg in Prävali. Otvoritveni vlak iz Klagenfurta v Bleiburg je postal pred severnim vodom prvega tunela. Tukaj je pozdravil vodja obnovitvenih del, Oberreichsbahnrat S e e g e r, udeležence svečanosti, stavbena podjetja in delavstvo, ki so bili prišli k tej priprosti otvoritveni slavnosti, in opisal težkoče, ki jih je bilo premagati pri obnovitvi teh predorov. Tako je bil na pr. pritisk gorovja tako močan, da je čisto kratke hlo-de od 50 cm premera ali zlomil ali zvil. Samo najmočnejše podstave so mogle prenesti pritisk do dozidave oboka.

Nato je šef neke pri delu udeležene tvrdke v prisrčnih besedah izrekel priznanje vodstvu zgradbe in delavstvu.

Vlak je potem postal pri drugem tunelu, kjer je predsednik državnega železniškega

ravnateljstva Villach, dr. G u g g e n b e r g e r, poudaril pomen državne železnice za novo pridobljeno dolino Mießtal. S posebno opozoriljo, da je nemška državna železnica že pred obnovo razstreljenih predorov in mostov s tem, da je dala na razpolago tovarne in osebne avtomobile, storila vse, da bi koristila gospodarstvu te nazaj pridobljene doline, je izjavil, da je obrat otvorjen.

Politični komisar iz Unterdrauburga, Kreisleiter G r u m, je označil železnico kot občekoristno ustanovo, brez katere se javno življenje ne da več misliti in o katere pomenu se človek šele prav zave, kadar, kakor tukaj, odpade zaradi vojnih dogodkov. Vsi govorniki so izrekli stranki, vodečim inženjerjem nemške državne železnice, gradbenim podjetjem in delavstvu prisrčno zahvalo in popolno priznanje za storjeno delo.

rega nemškega mesta. Dekleta so poskušala napeljati razgovore ali napraviti posnetke in stari udeleženci svetovne vojne slovenske narodnosti od 92., 94. in 95. polka so z navdušenjem v oči poslušali koračnico Deutschmeistrov. Osebe oblasti je z godbo pelo pesmi in se spominjalo na svojo staro domovino. Strmenju prebivalstva ni bilo konca. Nemški vojaki so s privlačno strumnostjo korakali skozi mesto. Politični komisar je gostoljubno dal pogostiti godbeni zbor. Z najboljšimi vtisi od mesta in prebivalcev so se vojaki poslovili od mesta Stein.

Mestni koncert v Stein**Navdušeni sprejem nekega zunanjega vojaškega godbenega zbora**

Stein, 17. oktobra. Motorno bučanje gosto zasedenih vozov za moštvo nekega zunanjega vojaškega godbenega zbora je vzbujalo pozornost meščanov v Stein. V kratkem času so vitki in rezki mladi mošje dali obeležje cestni sliki. Osebe uradov je prišlo na Adolf-Hitler-Platz in po več sto prebivalcev mesta Stein je stalo ob cestah, ko se je godbeni vod razvrstil in je vesela koračnica donela tja gor do razvaline sta-

lih, je izjavil poverjenik KdF v zveznem vodstvu, Gau-KdF-Wart P g. S t e i n e r, ki je bil odrejen namesto v Altgau nazaj vpoklicanega P g. F a n t u r, da bo v Villach ustanovljena šola za pihala, v katero bo pozvani tudi 10 godbenikov iz Südkärnten, da se bodo tam izobraževali. Vodja športnega urada v zveznem vodstvu, Sportgau-führer P g. K o l l e n, je obrazložil naloge športnega urada v Südkärnten in poenotnje športa, pri čemer je poudarjal pomen športa ravno na temu ozemlju, na katerem je bilo prej 169 telovadnih in športnih društev.

Amtsleiter des Amtes für Volkswohlfahrt, Dr. S c h n ü r c h, je naznanil, da stojimo pred otvoritvijo mladinskih okrevališč »J u g e n d e r h o l u n g s h e i m e « v V e l d e s in Kronau. V ta okrevališča bodo zaporedoma za 4 do 6 tednov poslani oddiha potrebni otroci, ki jih bodo med tem časom nadzorovale izkušene osebe. Tako se vrši obnova v treh okrajih sistematično ter po načrtih in vsa službena mesta se zavedajo svoje velike naloge ter po njej vedno ravna-
jajo
Ruschnig

50.000 šolskih knjig za Südkärnten**Dal jih je na razpolago šef civilne uprave**

Veldes, 17. oktobra. Skoraj že en mesec so nemške šole v Südkärnten sredi dela in veselo ustvarjanje napolnjuje številne šolske razrede v mestu in na deželi. Dečki in dekleta si z naravnost vzorno marljivostjo prizadevajo, da se izobrazijo v nemškem jeziku. Dragocen pripomoček šole v Südkärnten je nemška učna knjiga. Zato je bilo od šefa civilne uprave na predlog NS Lehrerbunda šolam za pouk brezplačno danih na razpolago 15.000 začetnic z novo nemško normalno pisavo, po 5000 učnih knjig za spodnjo in gornjo stopnjo, 10.000 knjig s podobami »Zum Reigen herbei« od Anderluha in 15.000 izvodov pomožne knjige »Wir lernen deutsch« od profesorja Miklitscha. Ta velika dodelitev knjig šolam v Südkärnten je izdaten prispevek za včlanjenje novo pridobljenega ozemlja onstran Karavank v nemštvo.

Otvoritev novega otroškega vrtca**Velike storitve organizacije NSV in urada za Volkswohlfahrt v KVB**

Gutenstein, 17. oktobra. Tukaj se je vršila nedavno svečana otvoritev otroškega vrtca, ki jo je opravil Bezirksführer KVB, Kreisleiter G r u m. Pri tej otvoritvi je Ortsgruppenleiter KVB H e g n e r pozdravil številne goste. Kreisleiter je označil novo ustanovo za mladino v Gutenstein kot darilo k častnemu dnevu dežele Kärnten, ki je sedaj postal tudi častni dan za Miesstal.

Gauamtsleiter NSV H a u s e r je v kratkem nagovoru dal pregled o tem, kar sta od zasedbe storila NSV in urad za Volkswohlfahrt. Tako je bilo v Miesstal in Südkärnten razdeljenih ne manj kakor 480.000 jedilnih porcij, razen tega živil in oblek v vrednosti 80.000 RM samo v okviru posebne akcije NSV. Oskrba zimske pomoči je v Miesstal že v polnem teku, pomožna mesta »Mutter und Kind« so pričela delovati, 25 mater je bilo odposlanih v Krumpendorf na Wörthersee, v bližnjem času jim bodo sledili oddiha potrebni otroci.

Svečanosti, ki ji je dala dostojno obeležje tovarniška godba Streiteben in zbor učiteljske otroških vrteev iz okrožja Völkermarkt, je sledilo pregledovanje doma otroškega vrtca, katerega vzorna ureditev je med prebivalstvom vzbudila prav burno odobravanje.

VERGRÖßERUNGSGLÄSER
in reicher Auswahl
Dipl.-Optiker C. Kronfuß
Klagenfurt Bahnhofstraße 15

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

15. LEKCIJA

Lösung der Aufgabe

- I. 1. Ist hier ein Platz für mich? 2. Ich bin schon seit zwei Wochen ohne Nachricht von ihm. 3. Ich werde heute wieder an ihn schreiben. 4. Er denkt nur an Dich. 5. Wir schreiben für ihn an die Generaldirektion der Post. 6. Mit Ihnen will ich darüber nicht sprechen. 7. Wie geht es Ihnen? 8. Die Wäscherin wird morgen für uns die Wäsche bringen. 9. Verstehen Sie mich? 10. Sie können anstatt meiner nach Linz fahren.
- II. 1. Er schreibt und sie liest. 2. Ich muß in einer dringenden Angelegenheit zu ihm gehen. 3. Sie lachen über ihn. 4. Er erzählt ihnen einen Witz. 5. Ich bin bei ihr. 6. Ich werde morgen zu ihm gehen. 7. Wir werden ihn heute nicht sehen.
- III. Der Verein, der Wein, der Mord, das Dach, der Gletscher, der Vogel, die Schürze, der Knödel, der Kanal, die Sandale, die Ecke, das Auto, das Album, die Frau, die Bemühung, der Motor, das Insekt.
- IV. Preproge ležijo na tleh sob. Otroci gredo na vrt in se igrajo. V mestih so trgi večinoma zelo veliki. Mi jemo z vilicami in nožem. Karl se igra na travniku. Otroci se učijo v šoli čitati, pisati in računati. Delavci gredo v tovarne. Oni delajo v teh tovarnah.

Povratni glagol

Sich waschen — umiti se

Gegenwart:

Ich wasche mich — jaz se umijem
Du wäschst dich — ti se umiješ
er wäscht sich — on se umije
wir waschen uns — mi se umijemo
ihr waschet euch — vi se umijete
sie waschen sich — oni se umijejo

Wir waschen uns mit Seife und Wasser. Wir rasieren uns mit dem Rasiermesser. Die Kinder kämmen sich mit dem Kamme. Ich frage mich, wer hier Kaffee verkauft? Er freut sich über alles. Warum schaut Du Dich in den Spiegel? Manche Kinder fürchten sich vor dem Hunde. Fürchtest Du Dich vor dem Gewitter? Ich, nein, warum? Wir freuen uns über das schöne Wetter (worüber?). Bei diesem Wetter erkältet sich jeder. In dieser Alpengegend werden sich die Kinder der Großstadt bald erholen. Warum setzen Sie sich nicht? Ich will lieber stehen. Heute werde ich mich schon um 8 Uhr zu Bett legen. Die Flugzeuge entfernen sich schnell. Warum beklagen Sie sich immer? Die Menschen täuschen sich oft. Wir werden uns heute in der KdF-Vorstellung gut unterhalten. Fräulein Klara frisiert sich immer so komisch. Er will sich nicht an sein Versprechen erinnern. Mancher Sohn erinnert sich zu spät an die Worte seines Vaters. Entschuldigen Sie, aber ich erinnere mich leider nicht mehr an Ihren Namen. Er beklagt sich immer über das Wetter, einmal ist es ihm zu kalt, dann ist es ihm wieder zu heiß. Er muß immer meckern. Wer sich diesem Lager auf 50 Meter nähert, bringt sich in Gefahr. Ärgern Sie sich nicht, auch Ihr Kopfweh wird wieder vergehen. Ich kämme mich nach dem Waschen. Wir begeben uns schon im Mai in die Sommerfrische. Wo werden Sie sich über die Abfahrt des Zuges informieren? Ich habe einen Fahrplan. Man spürt: Der Winter nähert sich. Der Zug entfernt sich mit 100 km Geschwindigkeit in der Stunde. Wo befinde ich mich jetzt? Sie befinden sich im Wartezimmer des Arztes. Wundern Sie sich nicht über den Preis dieser Ware? Ja, sie ist wirklich sehr billig. Beim Lesen dieses Buches langweile ich mich fürchterlich.

Insekten: die Ameise, die Biene, die Bremse, die Fliege, der Floh, die Laus, die Mücke, der Schmetterling, die Gelse, die Wanze, die Spinne, die Wespe, die Motte, die Raupe.

Übungssätze: Bienen, Bremsen, Fliegen, Mücken, Gelsen und Wespen stechen. Ameisen, Flöhe, Läuse und Wanzen bei-

Ben. Die Ameisen sind sehr arbeitssam. sie leben im Walde. Die Bienen machen den Honig und das Wachs. Die Flöhe hüpfen. Die Schmetterlinge fliegen von einer Blume zur anderen. Der Stich der Bremse und der Wespe ist sehr schmerzhaft. Die Wespen bauen Nester. Die Spinnen spinnen Netze. Die Motten zerfressen die Kleider. Die Raupen kriechen. Die Mücken tanzen in der Luft. Fast alle Insekten sind schädlich. Die Seidenraupe ist sehr nützlich, sie nährt sich von Maulbeerblättern. Die Seidenraupe spinnt den Seidenfaden.

Postgebühren:

Inland (einschließlich Protektorat Böhmen und Mähren und Gener. Gouv. Polen) Gewöhnliche Briefe bis 20 gr Rpf 8 (im Ortsdienst), Rpf 12 (im Ferndienst)

Postkarten: im Ortsdienst 5 Rpf, im Ferndienst 6 Rpf.

Drucksachen: bis 20 gr 3 Rpf.

Geschäftspapiere: Warenproben und Mischsendungen: bis 100 gr 8 Rpf. Einschreibgebühr: 30 Rpf. Eilzustellgebühr: 40 Rpf. Päckchen: bis 2 kg 40 Rpf. Wertbriefe: Wertangabe für je 500 RM 10 Rpf.

Aufgabe

Odgovorite na naslednja vprašanja na ta način, da besedo v oklepaju pravilno uporabite.

- I. Wo ist ihr Taschentuch (Tasche). 2. Wo sind die Bücher? (Tisch). 3. Wo sind die Blumen? (Garten). 4. Wo steht der Tisch? (Boden). 5. Woher kommt Karl? (sein Freund). 6. Wohin geht Franz? (Bahnhof). 7. Wohin geht Berta? (Zimmer). 8. Wem geben Sie das Geld? (mein Kamerad). 9. Von wem sprechen Sie? (meine Nichte). 10. Über was sprechen Sie? (Politik). 11. Wem gehört dieser Park? (Stadt). 12. Wo machen die Vögel ihre Nester? (Bäume). Wo tragen Sie die Äpfel? (Korb). 14. Wohin tragen Sie die Äpfel? (Küche). 15. Wo steckt der Schlüssel? (Schlüsselloch). 16. Wohin stecken Sie den Schlüssel? (Schlüsselloch).
- II. Spreminjaj v sedanji in prihodnji čas: Ich freue mich — ich werde mich freuen.
- III. Odgovori na naslednja vprašanja: 1. Wie sind die Bienen? Wo leben die Ameisen? 3. Was machen die Biene? 4. Wie ist der Stich der Wespe? 5. Was machen die Spinnen? 6. Was machen die Motten? 7. Was macht die Seidenraupe? 8. Wie ist sie? 9. Wovon nährt sie sich? 10. Was machen die Flöhe? du usw. 2 eileš 6hkäPisx..

- IV. Sklanjaj: 1. Mein Freund und ich, dein Freund und du usw. 2. Mein Haus gehört mir, dein Haus gehört dir usw. 3. Er spielt mit mir, er spielt mit dir usw.

Wörter

Abfahrt (w) — odhod
Alpengegend (w) — gorska pokrajina
Ameise (w) — mravlja
arbeitsam — delaven, -a, -o
ärgern — jeziti se
befinden (sich) — počutiti se
beißen — gristi
beklagen — pritožiti
Bremse (w) — zavora
Drucksache (w) — tiskovina
Eilzustellgebühr (w) — brzozjavna pristojbina
einmal — enkrat
einschließlich — vključno
entfernen — odstraniti
erholen (sich) — popraviti se
erinnern — spominjati
erkälten (sich) — prehladiti se
Faden (m) — nit
Fahrplan (m) — vozni red
Ferndienst (m) — daljnovidna služba
Floh (m) — bolha
Flugzeug (s) — letalo
fürchten — bati se
fürchterlich — grozno
Gebühr (w) — pristojbina
Gefahr (w) — nevarnost
Gelse (w) — komar

Dom in polje

Za rejce malih živali

Odločilna ni le pasma

Marsikateri rejec koz je mnenja, da mu bo žival takoj dajala obilo in dobrega mleka, samo da je dobre pasme, čeprav jo manj dobro krmi. V tem je v zmoti. Pasma sama ne daje zadostnega jamstva za kakovost in količino mleka, odločilen je temveč način krmiljenja. Dobra nega in redilna krma lahko čudovito stopnjujejo donos mleka. Seveda je potem uspeh še lepši pri živali dobre pasme.

Past za miši na čebeljakih

Čebelar nikakor ne sme pozabiti, da nastavi na čebeljakih pasti za miši. Kateri vadi naj da prednost, bo lahko sam ugotovil. V splošnem se rovke (hršice) prav rade ujamejo na jedra mandeljev, kumar, melon in buč, hišne in poljske miši pa dajo prednost odrezkom korenja.

Marsikaj koristnega

Ribe iz ribnika moramo krmiti. Napačno je naziranje, da rib v ribnikih ni treba krmiti, češ da tega tudi ni treba pri ribah v prosti naravi. Toda v naravi ni nakopičenih tako veliko število rib v mali vodi kakor na pr. v ribniku za krape. Kjer v naravi vodi stoji posebno veliko rib sku-krmiljenje je zlasti potrebno v ribnikih, v katerih ni dosti rastlin in se zaradi tega ne more v obilni meri razvijati živalstvo. O vrsti hrane velja v glavnem to, da bodi čista in nepokvarjena.

*

Kdaj sejemo vrtno korenje na planem? Pravi čas za setev vrtnega in navadnega korenja na planem so meseci marc do junij. Zakaj sejemo preko tako dolge dobe? Setev v marcu naj krije prvo potrebo, v aprilu pridejo v poštev srednje dolge sorte za uporabo v poletju in v jeseni; v juniju pa sejemo poznejše sorte za rabo v pozni jeseni in pozimi. Po tem, kakršna je velikost sort, mora biti razdalja med vrstami 15 do 30 cm. Kadar je seme padalo pregosto, je treba rastline prepuliti, da stoji 8 do 10 cm narazen, kakršna je pač sorta. Zemlja mora biti globoko zrahljana in prav redilna, ne sme pa biti sveže pognojena.

*

Tako dobimo svež zrak v kurnik. V kurniku je pogosto zelo slab vzduh. To pa škoduje kokošim. Od časa do časa se mora opraviti temeljito prečiščenje zraka. Najprikladnejša prilika za to je ob odstranjevanju kurjeka iz kurnika. V pripravni posodi se na žarečem oglju brez plamena zažge toliko žveplenega cveta, da razvijajoča se para lahko pronica v vse kote in spahe. Potem se kurnik neprodušno zapre in se ga pusti zaprtega do poldneva. Nato se ga odpre in s prepihom temeljito prezrači. Kokoši pa ne smejo v kurnik dotle, dokler se ne čuti več duha po žveplu. Ta postopek koristi ne samo s tem, da pride svež zrak v kurnik, ampak tudi s tem, da se uniči v njem tudi mrčes.

*

Odstavljanje mladih psov. Mlade pse odstavimo ali odvadimo, ko so stari šest tednov, ker takrat že lahko sami sprejemajo hrano in s svojimi ostrimi zobmi ranijo salsala matere. Mlade pse zapremo takrat v hlev, ki je obilno nastlan, in jih krmimo vsake štiri ure.

Geschäftspapier (s) — trgovski papir
Geschwindigkeit (w) — hitrost
gewöhnlich — navadno
Großstadt (w) — velemesto
hüpfen — skakati
Inland (s) — tuzemstvo
informieren — poučiti, obvestiti
Kamm (m) — glavnik
kämmen — česati
komisch — smešno, komično
»Kraft durch Freude« — moč potom veselja
kriechen — plaziti
Lager (s) — tabor
langweilen — dolgočasiti
Laus (w) — uš
meckern — bleketati
Mischsendung (w) — mešana pošiljka
Motte (w) — molj
Mücke (w) — mušica
Name (w) — ime
näheren — bližati
nähren — hraniti
Netz (s) — mreža
Nichte (w) — nečakinja
Ortsdienst (m) — krajevna služba

Bei uns weiß man

nicht alle Tage gibt uns das Leben einen Guglhupf zu kosten. Aber alle Jahre wieder geben uns unsere Äcker das gute Korn, das gute Roggenkorn für unser tägliches Brot. Das wir so trefflich zu bereiten verstehen. Aus Mehl vom vollen Korn. Daß es voll Duft und Kraft, immer wieder herzhafter Genuß der Mahlzeiten aller Tage ist.

Wenn aber die Hausfrau einen Guglhupf auf den Tisch bringt, dann wissen wir, es ist ein Fest, ein Fest auch für Augen, Zähne und Junge. Und dazu wollen wir ein Getränk haben, das zu ihm und zu uns paßt.

Deshalb trinkt man

bei uns den guten Perola, den Perloggenkaffee. Der darf uns nicht fehlen. Alltags nicht und festtags nicht. Der ist vom selbst starken Stamm wie unser Brot, und, gut gekocht, mit Milch und Zucker geschmeidig gemacht, glänzt er in der Schale. Herzhaft kernige Begleitung zum Genuß des festlichen Gebäcks. Mit ihm sitzen wir immer wieder gern zu Tisch.

Perola

hat Kraft vom Korn!

SONNTAGS- u. NACHTDIENST
der Apotheke in Krainburg
von 18. bis 25. Oktober
Apotheke zu Hl. Dreifaltigkeit
W. Schawnik

Päckchen (s) — majhen zavitek
Preis (m) — cena
Rasiermesser (s) — britev
Raupe (w) — gosenica
schauen — gledati
Seidenraupe (w) — sviloprejka
Sommerfrische (w) — letovanje
Spinne (w) — pajek
spinnen — presti
spüren — čutiti
stecken — vtakniti
Stich (m) — ubod, pik
täuschen — premotiti
unterhalten — zabavati
vergehen — preiti
Vorstellung (w) — predstava
Wachs (s) — vosek
Wanze (w) — stenica
Ware (w) — blago
Warenprobe (w) — blagovni poizkus
Wartezimmer (s) — čakalnica
Wespe (w) — osa
Wertbrief (m) — vrednostno pismo
wundern (sich) — čuditi se
zerfressen — razžreči

Kärntnerische Landeshypothekenanstalt

Klagenfurt, Domgasse 3 - Fernruf 2416, 2417
Das Geändienst des Gaues

Gewährung von Darlehen gegen grundbücherliche Sicherstellung für Neubauten, Althausbesitz und Landwirtschaften.

Gewährung von Gemeindedarlehen und reichsverbürgten Darlehen.

Entgegennahme von Spareinlagen und Kontokorrenteinlagen, Verkauf von Pfandbriefen und Kommunalschuldscheinen.

Haltung des Reichs Gaues Kärnten.

Bekanntmachung

Sonntag, den 12. Oktober 1941, wurde der durchgehende Betrieb zwischen Klagenfurt Hbf und Marburg (Drau) Hbf aufgenommen.

Reichsbahndirektion Villach

Baumwollspinnerei u. Weberei Neumarkt

Ed. Glanzmann & And. Gassner

Spinnerei, Weberei, Garnfärberei u. Bleiche, Stückbleiche und Appretur

PLAMEN

Schmiedegenossenschaft m. b. H.

Bau- u. Schunägel, Handelschrauben, Isolatorenstützen, Skibindungen, Kunstschmiede

KROPP - SUDKÄRNTEN

Bodenwache und Farbenerzeugung, Autoöle, Benzin, Maschinenöle und Felle, Silolacke, auch hitzebeständig. Die guten, wetterfesten Hausfarben, Rostschutzfarben und wetterfesten Ölmalereien. Alle guten deutschen synthetischen Lacke, sowie Pinsel, Bürsten und Rehlleder. Großes Lager in allen Sorten von Tischlerleim.

Parfümerie

F. OBLASSIER Klagenfurt Paradeisergasse Burg

Universale

Stroh- Filz-
hut und
Stumpen-

Erzeugung
für Damen
und Herren

Domschale

Sperrholz
Paneelplatten
Holzfaserplatten
Furniere
Parketten

HANS TRANNINGER

Klagenfurt, Völkermarkterstraße - Ruf 1595

S. N. Kozeli

MANUFAKTUR
GALANTERIE
LEBENSMITTEL

L A A K - SUDKÄRNTEN

„Milchwart“

heute besonders wertvoll
verhindert Überlaufen
kochender Milch u. anderer
schäumender Flüssigkeiten

Preis RM 1.50

Wiederverkäufer Rabatt

Alexander Orinschnig

Koch-, Heiz- und Beleuchtungs-
apparate, Haus- und Küchengeräte
Klagenfurt, Wienergasse 11

Natakarico,

spodobno za samo-
stojno vodstvo go-
stilne sprejme takoj

GasHaus

SAVRL MATEUS

Jauerburg Nr. 16

FUCHSE

MARDER

ILTISSE

UND ALLE

ROHFELLE

kauft

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely

KLAGENFURT, Flensburger Str. 2

Inserirajte v našem listu!

Friedrich Jungbauer

Lebensmittel - Großhandel

Klagenfurt, 10. - Oktober - Strasse 28
Fernruf 17-73

Lager in: Klagenfurt, Kühnsdorf
Villach, Friesach

IZUŠLOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS

ST. VEIT a. Sava (Postno letišče)

FRANZ
BERLITSCH
mechan. Werkstätte
ZWISCHENWASSERN

Muzikalična delavnica

Klavirje, pianine,
harmonije in harmo-
nike uglašuje, po-
pravila in dobavlja

Anton Tramle

Preska šte. 41

p. Zwischenwassern
Grem tudi na dom

ALPENLÄNDISCHE ZUCKERWARENFABRIK

Gelautz
&
Köffler
Klagenfurt

SPEDITIONSHAUS

A. KUNSTIL & SÖHNE

KLAGENFURT
Rosentaler Str. 6

Möbeltransporte
Speditionen aller Art

Feuerlöschgeräte und
Luftschutzausrüstungen

Niederlage:

Klagenfurt

Bahnhofstrasse 26

Telefon 2409

Konrad Rosenbauer

Lichtspiele

Allgemeine Film-reuhand G.m.b.H. - Zweigstelle Veldes

Assling: 18. 10. um 15,30 Uhr und 18,30 Uhr
19. 10. um 10, 15,30 und 18,30 Uhr
20. 10. um 18,30 Uhr

Unser Fräulein Doktor
Für Jugendliche nicht zugelassen!

21. 10. und 22. 10. um 18,30 Uhr

Bel ami
Für Jugendliche nicht zugelassen!

23. 10. und 24. 10. um 18,30 Uhr

Der Sündenbock
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 15,30 Uhr Mär-
chenfilmvorführung

Die Heinzelmännchen

Domschale: 18. 10. um 18,30 Uhr und 19. 10.
um 13,30 Uhr, 16 Uhr und 18,30 Uhr

Trenck, der Pandur
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 18,30 Uhr

Menschen, Tiere, Sensationen
Für Jugendliche zugelassen!

Krainburg: 17. 10. und 18. 10. um 18,30 Uhr,
19. 10. um 15,30 Uhr und 18,30 Uhr,
20. 10. um 18,30 Uhr

Die schwedische Nachtigall
Für Jugendliche nicht zugelassen!

21. 10., 22. 10. und 23. 10. um 18,30 Uhr

Herz modern möbliert
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Laak: 18. 10. um 19 Uhr, 19. 10. um 13,30 Uhr,
16 Uhr und 19 Uhr

U-Boote westwärts
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 19 Uhr

Die 3 Codonas
Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. 10. um 10 Uhr

Wochenschauondervorstellung
22. 10. um 16 Uhr Jugendvorstellung

Frieder und das Katerliebchen

Littal: 18. 10. um 19 Uhr, 19. 10. um 16 Uhr
und 19 Uhr; 20. 10. um 19 Uhr

Ein Leben lang
Für Jugendliche nicht zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 19 Uhr

Ein ganzer Kerl
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10. um 15 Uhr: Märchenfilmvor-
stellung

Miessdorf: 20. 10. um 20 Uhr

Das sündige Dorf
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Neumarkt: 18. 10. um 15,30 Uhr und 18,30

Uhr, 19. 10. um 10 Uhr, 15,30 Uhr und

18,30 ; 20. 10. und 21. 10. um 18,30 Uhr

Kampfgeschwader Lützow
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10., 23. 10. u. 24. 10. um 18,30 Uhr

Fräulein
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Sairach: 18. 10. um 18,30 Uhr; 19. 10. um 15,30

Uhr und 18,30 Uhr

Operette
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Schwarzenbach: 18. 10. um 20 Uhr, 19. 10. um

15 Uhr, 17,30 Uhr und 20 Uhr

Das sündige Dorf
Für Jugendliche nicht zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 20 Uhr

Der Stern von Rio
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Stem: 18. 10. um 18,30 Uhr, 19. 10. um 13,30

Uhr, 16 Uhr und 18,30 Uhr, 20. 10. um

18,30 Uhr

Achtung! Feind hört mit!
Für Jugendliche nicht zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 18,30 Uhr

Ehrestreik
Für Jugendliche nicht zugelassen!

St. Veit: 18. 10. um 18,30 Uhr, 19. 10. um

13,30 Uhr, 16 Uhr und 18,30 Uhr,

20. 10. und 21. 10. um 18,30 Uhr

Hochzeitsnacht
Für Jugendliche nicht zugelassen!

22. 10., 23. 10. und 24. 10. um 18,30 Uhr

Hallo, Jarina!
Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. 10. um 10 Uhr vormittags

Wochenschau d. r. Vorstellung

22. 10. um 15,30 Uhr: Märchenvorste-
llung

Schneeweißchen und Rosenrot

Veldes: 18. 10. und 19. 10. um 15,30 Uhr und

18,30 Uhr

Sieben Jahre Pech
Für Jugendliche zugelassen!

22. 10. und 23. 10. um 18,30 Uhr

Das Recht auf Liebe
Für Jugendliche nicht zugelassen!

Wart: 17. 10. und 18. 10. um 19 Uhr

Die barmherzige Lüge
Für Jugendliche nicht zugelassen!

19. 10. um 14 Uhr, 16,30 Uhr und 19

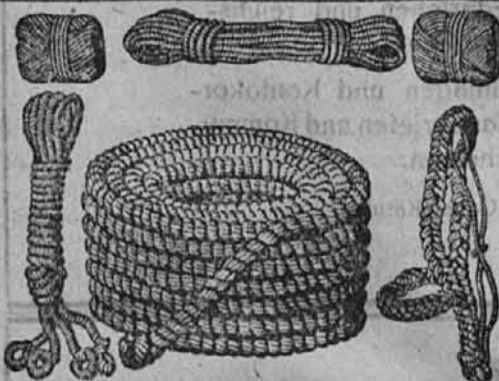
Uhr, 22. 10. um 19 Uhr

Die letzte Runde
Für Jugendliche nicht zugelassen!

KÄRNTNER EISEN- UND EISENWAREN- GROSSHANDEL

FILLI & CO.

Klagenfurt, Bahnhofstraße 6

● **Kupujemo predivo od lanu**
in konoplje vsako količino

● **Wir kaufen gespinnten**
Hanf u. Flachs, jede Menge

● **A. ŠINKOVEC - Seilerei**
KRAINBURG, AM BAUMGARTEN 13

Wir teilen unseren Versicherungsnehmern in Südkärnten mit, daß wir vom Chef der Zivil-
verwaltung lt. Verordnungs-Amtsblatt Stück 14 vom 23. Juni 1941 zum Geschäftsbetrieb erneut
zugelassen wurden.

Unsere Geschäftsstelle in Krainburg, Veldeser Strasse 3, ist bereit,
Versicherungen in der

Feuer-, Einbruchdiebstahl-, Unfall-, Haftpflicht-, Auto-,
Maschinenbruch- und Glasbranche zu übernehmen.

Nebenberufliche Mitarbeiter werden aufgenommen.

Zuschriften an: Allgemeine Elementar Versicherungs-Aktien-Gesellschaft
Geschäftsstelle für Kärnten, Klagenfurt, Pernhartgasse 3.

Našim zavarovancem v Südkärnten sporočamo, da nam je šef civilne uprave glasom urad-
nega naredbenika kos 14 z dne 23. junija 1941 znova dopustil poslovanje.

Naša poslovavnica v Krainburgu, Veldeser Strasse 3, je pripravljena
sprejemati zavarovanja v stroki zoper

požar, vlome tatvine, nezgode, glede jamstvene odgo-
vornosti glede avtomobilov, loma strojev in glede stekla.

Sprejemajo se izvenpoklicni sotrudniki.

Dopise nasloviti na: Allgemeine Elementar Versicherungs-Aktien-Gesellschaft
Geschäftsstelle für Kärnten, Klagenfurt, Pernhartgasse 3.

Navodila glede življenjskih zavarovanj za zasedena ozemlja Kärnten in Krain

Po uredbi šefa civilne uprave v zasedenih ozemljih Kärnten in Krain so še
obstoječa življenjska zavarovanja spodaj navedenih zavarovalnic prenesena na
»Ostmark« Versicherungs-A. G. in sicer

Jugoslavija, opšte osiguravajuče društvo (Jugoslavija, Allgemeine
Versicherungsgesellschaft), Belgrad,

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani (Genossenschaftliche Ver-
sicherungsanstalt in Laibach), Laibach,

einschliesslich des Bestandes der Sterbeversorgeabteilung Caritas,
Slavija, Jugoslovenska zavarovalna Banka (Slavija, Jugoslavische
Versicherungsbank), Laibach,

Ljudska Samopomoč, zavarovalna družba z o. j. (Volksselbsthilfe,
Versicherungsgenossenschaft m. b. H.), Marburg,

Drava, gospodarska zavarovalna zadruga r. z. z o. j. (Drau, Wirt-
schaftliche Versicherungsgenossenschaft, r. G. m. b. H.), Marburg,

Trgovska samopomoč (Kaufmännische Selbsthilfe), Marburg,

Croatia, osiguravajuća zadruga (Croatia, Versicherungsgesell-
schaft), Agram,

Ujedinjeno osiguravajuće a. d. (Vereinigte Versicherungs-Aktien-
gesellschaft), Belgrad,

Srbija, prvo srbsko društvo za osiguranje (Srbija, Erste serbische
Versicherungsgesellschaft), Belgrad,

Šumadija, a. d. za osiguranje i reosiguranje (Šumadija, Ver-
sicherungs- und Rückversicherungs-Aktiengesellschaft), Belgrad,

Beogradska Zadruga A. D. (Belgrader Genossenschaft Aktien-
gesellschaft), Belgrad,

kakor tudi vsa v zasedenih ozemljih Kärnten in Krain obstoječa zavarovanja jugo-
slovenskih, francoskih in angleških zavarovalnic, ki tukaj niso posebej imenovana.

Stranke, ki so zavarovane pri zgoraj imenovanih podjetjih morajo na naslov:
Kärntner Landesamtsstelle der »Ostmark« Versicherungs-A. G. Klagenfurt,
Wienergasse 11, sporočiti sledeče:

1. ime zavarovanca,
2. naslov (tudi pošto),
3. pri katerem podjetju je zavarovan,
4. znesek zavarovalnine,
5. pričetek zavarovanja,
6. dobo zavarovanja,
7. kedaj in komu je bila plačana zadnja premija.

Premije se morajo odslej plačevati izključno: »Ostmark« Versicherungs-
A. G. in je prepovedano plačevati jih prejšnjim jugoslovenskim, francoskim in
angleškim zavarovalnicam neposredno ali v roke njihovih nekdanjih organov.

OSTMARK Versicherungs-A. G. Landesamtsstelle Kärnten
Klagenfurt, Wienergasse 11

Navodila glede zavarovalnic v zasedenih ozemljih Kärnten in Krain

Vsi zunanji uradniki, zastopniki in drugačni sotrudniki nastopno
imenovanih zavarovalnic:

Jugoslavija, opšte osiguravajuče društvo (Jugoslavija, Allgemeine
Versicherungsgesellschaft), Belgrad,

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani (Genossenschaftliche Ver-
sicherungsanstalt in Laibach), Laibach,

einschliesslich des Bestandes der Sterbeversorgeabteilung Caritas,
Slavija, Jugoslovenska zavarovalna Banka (Slavija, Jugoslavische
Versicherungsbank), Laibach,

Ljudska Samopomoč, zavarovalna družba z o. j. (Volksselbsthilfe,
Versicherungsgenossenschaft m. b. H.), Marburg,

Drava, gospodarska zavarovalna zadruga r. z. z o. j. (Drau, Wirt-
schaftliche Versicherungsgenossenschaft, r. G. m. b. H.), Marburg,

Trgovska samopomoč (Kaufmännische Selbsthilfe), Marburg,

Croatia, osiguravajuća zadruga (Croatia, Versicherungsgesell-
schaft), Agram,

Ujedinjeno osiguravajuće a. d. (Vereinigte Versicherungs-Aktien-
gesellschaft), Belgrad,

Srbija, prvo srbsko društvo za osiguranje (Srbija, Erste serbische
Versicherungsgesellschaft), Belgrad,

Šumadija, a. d. za osiguranje i reosiguranje (Šumadija, Ver-
sicherungs- und Rückversicherungs-Aktiengesellschaft), Belgrad,

Beogradska Zadruga A. D. (Belgrader Genossenschaft Aktien-
gesellschaft), Belgrad,

kakor tudi oni v zasedenih ozemljih Kärnten in Krain od postojęćih zava-
rovanj pri drugih, tukaj ne posebej navedenih jugoslovenskih, francoskih
in angleških zavarovalnicah, naj se s sporočilom njihovega imena, njihovega
naslova in imena zavarovalnice, za katero so delovali, nemudoma
pismeno javijo pri

OSTMARK Versicherungs-A. G. Landesamtsstelle Kärnten
Klagenfurt, Wienergasse 11